

Antik folklöre – ett framtida forskningsfält

Det talade ordets betydelse under antiken kan knappast överskattas – värtalighet var en förutsättning för framgång, och retoriken följaktligen en högt respekterad konst. Berättarkonsten däremot, som utgjorde en viktig del av den sociala samvaron för folk i gemen, var föremål för elitens förakt och avfärdades som amsagor (Asplund Ingemark & Ingemark 2004:18). Likafullt har en mindre del av dessa muntliga traditioner kommit att bevaras i de antika författarnas verk, och utgör sålunda ett fönster in i en fördold verklighet, en inblick i de föreställningsvärldar och livsvillkor som den ”tysta” majoriteten hade under denna era. Bortsett från att detta fält – den antika folkloren – hittills ägnats föga vetenskapligt intresse och därför rymmer stor utvecklingspotential, är det just ovannämnda faktum som gör forskningen särskilt angelägen. I denna artikel kommer vi att presentera forskningsfältet antik folklöre samt diskutera dess förutsättningar och särskilda problematik. Vi kommer därefter att teckna en bild av den forskningshistoriska utvecklingen inom den antika folkloren, peka på de framtida forskningsmöjligheterna, och slutligen lyfta fram fördelarna för folkloristiken respektive antikforskningen av att närma sig detta gemensamma fält.

De antika källorna och folkloren

De antika kulturerna – den grekiska respektive den romerska – kan sägas ha varit utpräglade skriftkulturer, där det skrivna ordet var av fundamental betydelse för

samhället. Av lika stor, eller rent av större, betydelse var det talade ordet, vilket omfattar alltifrån politiska tal till folkliga berättelser. Den ur vår synvinkel största skillnaden mellan det skrivna respektive det talade ordet, är i vilken grad det kommit att bevaras till våra dagar. Trots att mycket av de texter som en gång författats nu gått förlorade, finns det ett förvånansvärt omfattande arv av antika texter som står forskaren till buds. När det gäller det talade ordet däremot, har långt mindre bevarats. Det som trots allt har överlevt är som ett resultat av att det tagits upp i samtidens skriftkultur, då främst ett antal exempel på elitens talekonst, medan exempel på den mer folkliga berättarkonsten är långt mer sällsynta.

Författarskapet var under den antika eran en nästan uteslutande manlig domän, och ytterst lite skrivet av kvinnohand har kommit att bevaras (McIntosh Snyder 1989; Balmer 1996:9). För övrigt var författande förbehållet de förmögna och deras gunstlingar – så var också fallet när det gäller de fåtaliga kvinnliga författarna. När vi med utgångspunkt från de skriftliga källorna försöker skaffa oss en bild av ”den vanliga människans” villkor, ställs vi ofta inför den dubbla problematiken att de antika författarna hyste ringa intresse för denna verklighet, och de skildringar vi trots allt har är skrivna ur elitens snäva perspektiv. Den muntliga traditionen kan däremot sättas i kontrast till den skriftliga kulturen i så måtto att den inte endast representerade

den i huvudsak manliga eliten, utan även ett betydligt bredare befolkningslager. Även om merparten av denna en gång så rika skatt av muntliga traditioner för alltid har gått förlorad, och dessa människors röster därigenom till stor del tystnat, kan vi finna reminiscenser av de muntliga traditionerna i de samtida skriftliga källorna.

På samma sätt som sentida författare gärna öser ur den samtida folklorens och kulturens rika källor för att få inspiration och stoff till sina verk (se t.ex. Alvey 1979 om W. H. Auden; Evans 2005 om H. P. Lovecraft; Gustavsson 1996 om Astrid Lindgren; Thigpen 1979 om Thomas Pynchon), inkorporerade de antika författarna traditionell folklore i sina egna texter (se exempelvis Scobie 1983 om Apuleius; Ellis 1983 om Minucius Felix och Tertullianus). Dessa texter representerar ett brett spektrum av genrer, och innefattar allt ifrån romaner, poesi, brev, filosofiska skrifter, historiska skrifter och encyklopedier till verk om naturlära, medicin och geografi. De därigenom bevarade muntliga traditionerna kan, i en omsorgsfull analys, hjälpa oss att få en uppfattning om hur de mindre privilegierade gruppernas kultur och liv tedde sig.

Författarnas skäl till att ta upp folkloren i sina verk kunde vara mångskiftande. Ett av de enklare var att den tillhandahöll en god historia, som var värd att spinna vidare sin berättelse på. Det kunde också röra sig om att i en diskussion förtydliga och illustrera en moralisk eller filosofisk poäng med hjälp av exempelvis en fabel, en sägen eller ett ordspråk. Det kunde även vara ett effektfullt sätt att karaktärisera människor – kanske tillhörande ett visst socialt skikt – genom att visa hur deras berättelser såg ut; det var alltså ett sätt att skänka trovärdighet åt sina gestalter och sitt verk (jfr Hansen 2004). För att skapa denna trovärdighet var det förmodligen viktigt att framställa berättarsituationen på

ett sätt som åtminstone hade en viss överensstämmelse med verkligheten (jfr Horsfall 1989a, 1989b). Dylika skildringar av berättarsituationer är betydelsefulla källor till kunskap om hur man använde folklore i vardagliga sammanhang, och vilka betydelser man kunde ge enskilda folkloristiska texter, särskilt som många muntliga traditioner – i synnerhet fabler, anekdoter och vitsar – har bevarats i samlingar som saknar upplysningar om dessa sidor av folkloren (Hansen 2004:111–112).

Den folklore som införlivades i de antika författarnas verk representerar också en mångfald genrer; allmänt kan sägas att de folkloristiska genrer som funnits under de senaste tvåhundra åren också förekom under antiken. Beträffande de berättande genererna – sägner, ”moderna” sägner, skämt-historier, och i mer begränsad omfattning, sagor och lögsagor – känner vi igen typer, strukturer och motiv från motsvarigheter i sentida folklig tradition, vilket kan tyda på att de även cirkulerade i muntlig tradition under antiken (jfr Hansen 2002:15–16). När det gäller de icke-berättande genererna, såsom ordspråk, ordstäv och gåtor, är formen lätt att känna igen, men huruvida det enskilda exemplet utgör muntlig eller skriftlig tradition – är gemensam egendom eller den enskilde författarens uppfinning – kan vara svårare att avgöra. Detta är ett problem som också finns i studiet av sentida traditioner av detta slag.

Vad innebar då det faktum att man inkorporerade muntliga traditioner i ett litterärt sammanhang? Det är onekligen så att det folkloristiska materialet – de muntliga traditionerna – fick anpassas till sitt nya sammanhang, varför de i mindre eller högre grad kom att modifieras i enlighet med författarnas egna syften och behov. Hur man som forskare angriper detta problem styrs i stor utsträckning av vilken syn man har på förhållandet mellan folklore och litteratur. För dem som betraktar folkloren som en

ursprunglig, muntlig litteratur som fanns före den skriftliga litteraturens uppkomst (jfr Brown 1998:xxxii, xxxiv), blir författarens omarbetning av folkloren en litterär produkt som fjärat sig från ursprunget. Detta gäller särskilt om stilen, formen eller innehållet förändrats: enligt detta synsätt skapas den muntliga och den skriftliga litteraturen med hjälp av skilda medel. För dem som istället uppfattar folkloren som en kulturell resurs, som inlemmas i litterära verk för att den är en integrerad del av livet, är det däremot lätt hänt att de intar en kritisk hållning till författarens omgestaltning (jfr Brown 1998:xxxiv–xxxvi).

Den tredje möjligheten, som förefaller oss mest fruktbar, är att betrakta folkloren och litteraturen som parallella konstformer, som har mycket gemensamt och som i många fall kan studeras med samma metoder, exempelvis strukturalistiska, narratologiska och intertextuella (jfr Brown 1998: xxxvii–xxxviii; Rosenberg 1991, särskilt 1–24; Tarkka 1993), detta vid sidan av de metoder vi i första hand förespråkar i denna artikel, nämligen de traditionellt folkloristiska. Författarens bearbetning kan således på vissa plan anses motsvara en muntlig berättare; analysen utgår ifrån att folkloren alltid anpassas till en kontext utifrån olika, situationsbundna behov.

Forskningshistorik

På ett mer allmänt plan kan forskningshistorien indelas i tre faser, och vi har valt att utgå från Peter Burkes (2004) indelning (dock med vissa modifikationer), en indelning som ursprungligen var utvecklad för att beskriva förhållandet mellan historia och folkloristik. Burke har valt att kalla dessa tre perioder: "the Age of Harmony", varmed han avser perioden från adertonhundratalet fram till första världskriget, vilken kännetecknades av ett harmoniskt förhållande ämnena emellan; därefter följer det Burke kallat "the Age of Sus-

picion", från 1920-talet till 1970-talet, då ämnena gradvis gled ifrån varandra i takt med att en allt mer skeptisk inställning till varandra växte fram; slutligen kommer "the Age of Rapprochement", från 1970-talet och framåt, då ämnena åter långsamt börjat närma sig varandra. Relationen mellan antikforskningen och folkloristiken har i många stycken varit likartad och utvecklats på liknande sätt. Periodernas början och slut har dock i allmänhet förskjutits något decennium, så att "den harmoniska eran" sträcker sig från 1850-talet till 1930-talet, "eran av misstänksamhet" från 1930-talet till början av 1980-talet samt "eran av närmande" från 1980-talet och framåt. En annan skillnad är att antikhistoriker och folklorister har närmat sig varandra i betydligt lägre grad än vad som är fallet beträffande historiker och folklorister.

Under den första fasen började forskarna, däribland Jacob och Wilhelm Grimm, uppmärksamma likheterna mellan den egna samtids folktradition och vissa inslag i de antika texterna; i bröderna Grimms fall handlade det förstas om att dra paralleller mellan den tradition de själva insamlat och publicerat och spår av liknande traditioner i antika texter (se t.ex. Grimm 1857). Man använde sig ofta av denna analogi med samtida traditioner för att förstå svårbegripliga passager i de antika texterna, varvid man framför allt fokuserade på folksagor och folktro, och försökte bilda sig en uppfattning om vilken roll de spelade i skapandet av den antika litteraturen. Tonvikten låg dock ofta på det antika sammanhanget, och först mot slutet av perioden försökte man mer konsekvent infoga den antika sagan och folktron i en större internationell kontext, genom att mer ingående diskutera dem i förhållande till motsvarigheter inom andra områden och perioder (se t.ex. Rose 1928; Halliday 1927. Aly 1928 tar upp sagan i ett flertal äldre kulturer, med vissa, mer begränsade

referenser till senare perioder).

Längre än så kom man inte på några decennier. ”Eran av misstänksamhet” innebar att såväl klassiska filologer och antikhistoriker som folklorister drog sig tillbaka till vad de uppfattade som sina kärnområden: den antika högkulturen respektive de senaste tvåhundra årens folklore. Kttet som ursprungligen hade bundit dem samman – bland annat det gemensamma intresset för James G. Frazers och hans efterföljares myt- och ritforskning, och en gemensam bildningstradition – hade förlorat mycket av sin vetenskapliga och samhällseliga betydelse. Dessutom skulle nya vindar snart blåsa i utforskningen av de folkliga traditionerna. Med nyorienteringen mot kontextuella studier och performans på 1960-talet blev det nödvändigt att undersöka folkloren i vår samtid för att kunna svara på de frågor som ställdes, och detta bidrog till att äldre perioders folklore blev mindre intressant, eftersom materialet inte ansågs svara mot de krav på kontextuell information som de nya teorierna och metoderna ställde.

Studiet av den antika folkloren avstannade ändå inte helt. Ett relaterat forskningsfält som växte fram i början av denna fas utgör ett lysande undantag från den allmänna trenden, nämligen Oral-Formulaic Theory. Milman Parry och dennes efterföljare Albert Lord försökte från 1920-talet och framåt genom folkloristisk-antropologiska fältstudier av muntligt traderade epos i sin samtid – i det dåvarande Jugoslavien – skapa modeller för tolkningen av den äldsta bevarade grekiska litteraturen, de homeriska eposen (för en god summering av teorins utveckling, se Foley 1988). Deras fokus på muntlighet och muntlig tradition, som blivit än mer uttalat i Walter J. Ongs (1982) och John Miles Foleys (1991, 1995) bearbetningar, utgör en viktig förbindelselänk mellan Oral-Formulaic Theory och folkloristiken, även om infalls-

vinklarna och forskningsproblemen kan skilja sig åt mellan de båda fälten. Andra forskare med inriktning mot antiken upphörde emellertid att tala om folklore som ”folklore”, en tendens som lever kvar än idag. Detta innebär att den som intresserar sig för ämnet först måste identifiera den forskning som gjorts om folkloristiska fenomen för att kunna tillgodogöra sig tidigare resultat. De få bibliografier som finns är användbara, men långt ifrån heltäckande (se McCartney 1947; Crum 1949; Mayor 2000), och merparten av arbetet måste därför göras från grunden.

Frånvaron av en gemensam vetenskaplig diskussion om folklore under antiken fick vissa följder för den forskning som trots allt genomfördes. Antikhistoriker och filologer fick inte kunskap om viktiga framsteg i folkloristisk berättelseanalys och typologi (Hansen 1997:277), och kontext och/eller performans blev betydelsefulla begrepp först i den tredje fasen, ofta tack vare forskare med kompetens såväl inom folkloristiken som klassisk filologi och antik historia, eller med visst intresse för båda områdenas material och metoder (se t.ex. Anderson 2000; Ellis 1983; Hansen 1989; Hansen 2002; Hansen 2004; Mayor 1992; Mayor 1995; Russo 1997; Lardinois 2001; Scobie 1983; Stadter 1997). Folklorens förankring i samhället, dess betydelse som konstnärligt kommunikationsmedel och som uttryck för människors kulturella föreställningar är de frågor som numera står på agendan inom forskningen.

Framtida forskningsmöjligheter

För vår egen del har vi valt att närma oss frågan om den antika folklorens relevans för folkloristiken och antikhistorien från ett tvärvetenskapligt perspektiv. Vi tror att både folkloristiken och klassiska studier kan ha åtskilligt att vinna på en ökad förståelse av folklorens roll i det antika samhället och den antika kulturen. Det är vår

fasta övertygelse att folkloristiska metoder kan utgöra ett utmärkt komplement till de etablerade metoderna inom filologi och antik historia.

Folkloristiken skulle till exempel kunna få en djupare förståelse för folkloren som ett historiskt fenomen. De senaste fyrtio årens forskningshistoriska utveckling har kanske gjort oss mindre benägna att ta den moderna folklorens historiska rötter i alltför noggrant betraktande. Efter förkastandet av den historisk-geografiska metodens teser och den efterföljande fokuseringen på synkrona traditioner, liksom anammandet av den foucaultska diskursanalysens betoning på traditionsbrott (se Foucault 1999/1969), är vi inte lika villiga att se folkloren i ett långt tidsperspektiv, eftersom det implicit förknippas med obevisbara ursprungs- och disseminationshypoteser och föreställningar om obruten kontinuitet.

Det faktum att många av de traditionella genrer som funnits i Västerlandet under de senaste tvåhundra åren, som redan nämnts, har paralleller i de bevarade antika källorna betyder alltså inte nödvändigtvis att en "obruten kontinuitet" föreligger, lika lite som det innebär att alla inslag i senare europeisk folkkultur som återfinns i antika texter otvetydigt härstammar från dessa. I allmänhet är det befintliga källmaterialet för litet och för utspritt i tid och rum för att kunna ge något definitivt indicium på kontinuitet; omvänt ger detta förhållande heller ingen grund för att definitivt avfärda tanken på kontinuitet. Det är helt enkelt omöjligt att få visshet i denna fråga.

Vad ett längre tidsperspektiv däremot kan ge folkloristiken är ett jämförelsematerial: i förlängningen kan vi kanske lära oss något nytt om hur människan skapar betydelse, i sitt berättande och i sitt liv, genom att studera olika samhällens och kulturernas, däribland de antikas, sätt att handskas med detta. Vi har valt att betrakta förekomsten av samma eller liknande narrativa struk-

turer och motiv i antika och senare texter som ett ypperligt tillfälle att studera hur dessa strukturer och motiv kan fyllas med olika betydelser, beroende på individuella och situationella faktorer, rådande kulturella och samhällsliga förhållanden och så vidare. "Samma" berättelse från antiken respektive 1800-talet är ju på sätt och vis inte samma berättelse, eftersom kontexten, och det intertextuella nätverk av andra texter man i tanken refererar till för att tolka berättelsen, inte är de samma.

På samma sätt som det ligger fördold folklore i de antika skrifterna, kan man rimligen anta att folklore står att återfinna också i de senantika, bysantinska och medeltida skriftkällorna. Alla de metodologiska och teoretiska framsteg som kan åstadkommas inom studiet av den antika folkloren, torde kunna tillämpas även på dessa material, och på längre sikt överbrygga det kronologiska och geografiska avstånd som råder mellan den antika folkloren och den tidigmoderna och moderna folkloren. Det kronologiska perspektivet inom folkloristiken skulle därigenom öka tiofalt, från omkring 250 till 2700 år.

För antikforskningens del kan det, på grund av den avbrutna kontakten mellan ämnena, fortfarande handla om (för en folklorist) så enkla saker som att betona variantbildningens betydelse i muntlig tradition, och frånvaron av "originaltexter" eller "den rätta versionen" i folklig tradition, detta i kontrast till vad som är fallet med rent litterära texter. Med andra ord kan ett tvärvetenskapligt samarbete ännu bidra till tolkningen av annars svårbegripliga passager i den antika litteraturen – svårbegripliga just av det skälet att de är muntliga traditioner som inorporerats i litteraturen – såsom förhoppningen var när forskningsfältet antik folklore en gång etablerades. Samtidigt kan folkloristikens långa forskningstradition av att identifiera, klassificera och tolka muntligt berättande

– vilken har resulterat i en välutvecklad expertis på dessa områden – ge en värdefull inblick i ganska bortglömda sidor av det antika samhällslivet, till exempel vikten av muntligt berättande i vardagslivet, och därmed berika den social- och kulturhistoriska forskningen med inriktning mot antiken. Bredden av tillgängligt källmaterial som är möjligt att analysera med hjälp av folkloristiska metoder kan även leda till nya insikter i hur muntligheten och den muntliga kulturen fungerade under antiken. Folkloristiken kan likaså bidra till en fördjupning av det redan existerande intresset för den vanliga människans liv under antiken.

Sammanfattningsvis har ett närmande mellan folkloristiken och antikforskningen åtskilligt att skänka dessa båda ämnen, men den kanske främsta vinsten i att ånyo bedriva forskning om den antika folkloren, är att denna, som nämndes inledningsvis, utgör ett fönster in i en fördold verklighet, den "vanliga människans" föreställningsvärld och världssyn.

FÖRKORTNINGAR

RE *Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, Wissowa, G. et al. (red.), J. B. Metzlersche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1893–1980.

LITTERATUR

- Alvey, R. Gerald, 1979, "Toward an Appreciation of Auden's Use of Folksong". I: *Southern Folklore Quarterly*, årg. 43, s. 71–90.
- Aly, Wolf, 1928, s.v. "Märchen". I: *RE* 14 (1928), cols. 254–281.
- Anderson, Graham, 2000. *Fairytale in the Ancient World*. Routledge, London & New York.
- Asplund Ingemark, Camilla & Ingemark, Dominic, 2004. *Sagor och svartkonst under antiken*. Historiska Media, Lund.
- Balmer, Josephine, 1996. *Classical Women Poets*. Bloodaxe Books, Newcastle upon Tyne.
- Brown, Mary Ellen, 1998, "Introduction". I: *Encyclopedia of Folklore and Literature*, red. Mary Ellen Brown & Bruce Rosenberg. ABC-Clío, Santa Barbara, Denver & Oxford.
- Burke, Peter, 2004, "History and Folklore: A Historiographical Survey". I: *Folklore*, årg. 115, s. 133–139.
- Crum, Richard Henry, 1949, "Additions to the Bibliography of Greek and Roman Folklore". I: *Classical Weekly*, årg. 42, s. 234–236.
- Ellis, Bill, 1983, "De Legendis Urbis: Modern Legends in Ancient Rome". I: *Journal of American Folklore*, årg. 96, nr 380, s. 200–208.
- Evans, Timothy H., 2005, "A Last Defense against the Dark: Folklore, Horror, and the Uses of Tradition in the Works of H. P. Lovecraft". I: *Journal of Folklore Research*, årg. 42, nr 1, s. 99–135.
- Foley, John Miles, 1988. *The Theory of Oral Composition: History and Methodology*. Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis.
- Foley, John Miles, 1991. *Immanent Art: From Structure to Meaning in Traditional Oral Epic*. Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis.
- Foley, John Miles, 1995. *The Singer of Tales in Performance*. Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis.
- Foucault, Michel, 1999/1969. *L'archéologie du savoir*. Éditions Gallimard, Paris.
- Grimm, Wilhelm, 1857, "Die Sage von Polyphem". I: *Philologische und historische Abhandlungen der Königlich Akademie der Wissenschaften zu Berlin*, årg. 1857, s. 1–30.
- Gustavsson, Per, 1996 (red). *Astrid Lindgren och folkdikten*. Carlssons Bokförlag, Stockholm.
- Halliday, William Reginald, 1927. *Greek and Roman Folklore*. Longmans, Green & Co., New York.
- Hansen, William, 1989, "Contextualizing the Story of Philinnion". I: *Midwestern Folklore*, årg. 15, s. 101–108.
- Hansen, William, 1997, "Mythology and Folktale Typology: Chronicle of a Failed Scholarly Revolution". I: *Journal of Folklore Research*, årg. 34, nr 3, s. 275–280.
- Hansen, William, 2002. *Ariadne's Thread. A Guide to International Tales Found in Classical Literature*. Cornell University Press, Ithaca & London.
- Hansen, William, 2004, "Reading Embedded Narration". I: *Myth and Symbol II: Symbolic Phenomena in Ancient Greek Culture*, red. Synnøve des Bouvrie. The Norwegian Institute at Athens, Bergen, s. 111–121.
- Horsfall, Nicholas, 1989a, "'The Uses of Literacy' and the *Cena Trimalchionis*: I". I: *Greece & Rome*, årg. 36, nr 1, s. 74–89.
- Horsfall, Nicholas, 1989b, "'The Uses of Literacy' and the *Cena Trimalchionis*: II". I: *Greece & Rome*, årg. 36, nr 2, s. 194–209.
- Lardinois, André, 2001, "The Wisdom and Wit of Many: The Orality of Greek Proverbial Expressions". I: *Speaking Volumes: Orality and Literacy in the Greek and Roman World*, red. Janet Watson. Brill, Leiden, s. 93–107.
- Mayor, Adrienne, 1992, "Ambiguous Guardians: The 'Omen of the Wolves' (A.D. 402) and the 'Cho-

- king Doberman' (1980s)". I: *Journal of Folklore Research*, årg. 29, nr 3, s. 253–268.
- Mayor, Adrienne, 1995, "The Nessus Shirt in the New World: Smallpox Blankets in History and Legend". I: *Journal of American Folklore*, årg. 108, nr 427, s. 54–77.
- Mayor, Adrienne, 2000, "Bibliography of Classical Folklore Scholarship: Myths, Legends, and Popular Beliefs in Ancient Greece and Rome". I: *Folklore*, årg. 111, s. 123–138.
- McCartney, Eugene S., 1947, "A Bibliography of Collections of Greek and Roman Folklore". I: *Classical Weekly*, årg. 40, s. 99–101.
- McIntosh Snyder, Jane, 1989. *The Woman and the Lyre: Women Writers in Classical Greece and Rome*. Southern Illinois University Press, Carbondale & Edwardsville.
- Ong, Walter J., 1982. *Orality and Literacy: The Technologizing of the Word*. Methuen, London.
- Rose, H. J., 1928. *Handbook of Greek Mythology*. Methuen, London.
- Rosenberg, Bruce, 1991. *Folklore and Literature: Rival Siblings*. The University of Tennessee Press, Knoxville.
- Russo, Joseph, 1997, "Prose Genres for the Performance of Traditional Wisdom in Ancient Greece: Proverb, Maxim, Apothegm". I: *Poet, Public, and Performance in Ancient Greece*, red. Lowell Edmunds & Robert W. Wallace. The Johns Hopkins University Press, Baltimore & London, s. 49–64.
- Scobie, Alex, 1983. *Apuleius and Folklore*. The Folklore Society, London.
- Stadter, Philip, 1997, "Herodotus and the North Carolina Oral Narrative Tradition". I: *Histos* 1 (the Electronic Journal of Ancient Historiography at the University of Durham; www.dur.ac.uk/Classics/histos).
- Tarkka, Lotte, 1993, "Intertextuality, Rhetorics and the Interpretation of Oral Poetry: The Case of Archived Orality". I: *Nordic Frontiers: Recent Issues in the Study of Modern Traditional Culture in the Nordic Countries*, red. Pertti J. Anttonen & Reimund Kvideland. Nordic Institute of Folklore, Turku, s. 165–193.
- Thigpen, Kenneth, 1979, "Folklore in Contemporary American Literature: Thomas Pynchon's V and the Alligators-in-the-Sewers Legend". I: *Southern Folklore Quarterly*, årg. 43, s. 93–105.

SUMMARY

The importance of the spoken word in Antiquity can hardly be overestimated – eloquence was a fundamental prerequisite for success, and the art of rhetoric therefore a highly respected one. In contrast, the art of the oral storyteller, which was a significant asset in the social life of common people, was ridiculed and rejected as "old wives' tales" by the elite. In spite of this fact, a small part of the oral traditions once current in the Ancient world have come down to us in the works of the Ancient authors, giving us a glimpse of a hidden reality, a window on the conceptual worlds of the "silent" majority during this period.

This article introduces the reader to the field of Ancient folklore, discussing the basic premises and distinctive problems of research, as well as delineating the history of research and pointing to the advantages – for both Folkloristics and Classical studies – of engaging with this dynamic field of research. We argue that folklorists might gain a deeper appreciation of the historical roots of modern folklore, and of the processes of attributing meanings to folkloristic material, by studying Ancient folklore. In addition, we believe that the methods and theories developed for Ancient folklore might be fruitfully applied to material from other periods and areas characterised by highly developed literary cultures. Conversely, Classical scholars and Ancient historians might gain a deeper understanding of certain passages in the Classical texts, which have been difficult to interpret due to their likely oral origin. Likewise, the variety of source material available for the study of Ancient folklore may potentially generate new insights into orality and oral traditions in the Ancient world.